

Na Laškem je dr. Capellini nedavno, ko je prvi sled antropologije v tej deželi našel, tudi na pol sežgane, po dolgem preklane kosti izkopal. — Bodi tu omenjeno tudi ono, kar so zapazili škotski učenjak Richard Ossey, Belgijanec H. Spring in Danec H. Worsoë; ti trije so po svojem opazovanju na Belgiškem, Škotskem in Danskem prišli do sklepa, da so prebivalci teh dežel v starodavnih časih živeli ob človeškem mesu.

Da so ti starodavni narodi lotili se tacega živeža, se je zgodilo le zato, ker so imeli jako težaven boj za življenje. Ob slabem svojem orožju so živeli le ob lovu in morali pogosto stradati. Če je bilo vojskovanje kedaj opravičeno, bilo je o tem prazgodovinskem času, ko je vsak bojeval se sam zá-se in je vedel, za kaj.

Ko so ljudje iznašli si boljše orožje, ko so naučili se živali rabiti v svoj prid in ko so mógli nasititi se brez tega, da bi bili svojega bližnjega morali zaklati, so jeli popuščati ono grozovito navado. Dokaz temu je to: Ko so misijonarji v dežele, kjer so bivali kanibali, prinesli domačih žival, so prebivalci popustili polagoma človeško meso.

V prazgodovinski dóbi je bilo pa treba več časa, predno so nekateri rodovi poprijeli se živinskega mesa popolnem. Prišla je vmes dóba, ko se je človeško meso jedlo le o posebnih pogansko-verskih praznikih. Še danes so nekateri narodi, ki le po posebnih verskih običajih človeško meso jedó. To se je na pr. godilo na Vitiških otokih, katerih prebivalci so bili pač uže primerno bolj omikani, ker so delali tkanja in lončeno blago, pa tudi znali polje obdelovati. Takrat je bilo človeško meso javno na prodaj, kakor je zdaj pri nas živinsko; bilo je tudi velikih peči in kotlov, v katerih je lahko vsak dal speči ali skuhati kos človeškega mesa. Na Vitiških otokih so bile mesnice (klavnice), kjer so o velicah praznikih veliko ljudi v žrtev božanstvom poklali.

Po smislih inkarnacije ali vtelesenja so se žrtve (ofri) ljudi predrugačile. Prvotni ljudje niso delali nobenega razločka med organi človeškimi in njih delovanjem. Po njih mislih je bilo oko sedež bistrumnosti, srce sedež poguma in hrabrosti, kri pa da dela življenje samo. Kdor je pil kri ubitega, je mislil, da vzame v sebe njegovo življenje, srce je jedel zato, da bi postal hraber itd. Pozneje so ljudje to misel prenesli na organe živali; kdor je hotel hitrih nog biti, si je ubil jelena in jedel njegovo meso. Bizon (divji bik) je veljal za moč, zato so njegovo meso zeló obrajtali.

Krvave žrtve (darovanja) ljudi, ki so imele namen, bogove in skrivne oblasti potolažiti, so se ohranile od rodú do rodú in še zdaj imamo v verskih običajih znamenja o njih.

Če se je zgodilo kako veliko hudodelstvo, mislili so, da je moralo biti božanstvo razsrjeno nad vsem narodom, zato pa niso zaklali hudodelnika, marveč kako čisto bitje (devico ali otroka). Ko so človeške žrtve nadomestili z živalskimi, so si izbrali jagnje, ki jim je po svoji beli barvi in mladosti tudi prava podoba čistosti bila.

Prazgodovinski narodi so pobijali svoje sovražnike in potem jedli njihovo meso. V poznejših časih so po njihovih duhovnikih zaklane žrtve z duhovnim vred jedli vsi skup. Tako je bilo med drugim pri starih Grkih, pri Judih itd.

Zdravnik dr. Claude, ki je dr. Jolya delo pretresal, meni, da je človeško meso ravno tako dobro in tečno kakor živalsko, in da bi se prav pametno ravnalo, na pr. v vojski, če bi se padlih vojakov meso jedlo; pametneje bi bilo to — pravi — kakor pa raz-

postavljati se mnogovrstnim boleznim, ki prihajajo od slabega in prepričlega živeža.

Ta svét učenega dr. Claude-a utegne biti praktičen, vendar ni misliti, da bi se ga kdo poprijel. Civilizacija je odpravila ljudojedstvo; nadjajmo se, da bo odpravila tudi vojsko in da bo prišel v veljavo ta-le Broca ov izrek:

„Modroslovcu (filozofu) se ne zdi hudodelstvo človeka jesti, pač pa — ubiti ga.“

Naši dopisi.

Iz Rusije 4. julija. :: (Konec.) — To „soobščenje“ ruske vlade je, menim, dovolj jasno, in dopisnik vaš bi lahko odložil peró rekoč: „Sapienti sat“. Al ker vem, da je tudi med Slovenci mnogo takih, kojim položaj v Bolgariji ni jasen, naj objavim še to-le: Ko je bil bolgarski knez ob priliki pogreba cara, osvoboditelja Bolgarije, v Rusiji, sta Bolgarijo vladala Karavalov in Cankov. Ruskim časopisom (in najbrže tudi knezu) so dohajala iz Bolgarije razna sporočila in telegrami o tem, da bolgarski narod v nekaterih mestih in vaséh želi poslati ruskemu caru in narodu sočutne adrese, al bolgarska vlada tega ne dovoljuje ter preganja narod, med tem pa popolno svobodno, kakor v Rumuniji, neki nihilisti = agitatorji trosijo med ljudstvo svoje pamflete in proklamacije. Knez, vrnivši se iz Rusije v Bolgarijo, je izdal znano proklamacijo ter se je podal na potovanje po raznih krajih bolgarske kneževine. Na tem potovanju ga je spremljal ruski diplomat gosp. Hitrovo. Telegram gosp. Hitrova o tem potovanju je objavil vladni časopis „Praviteljstvennij Vestnik“. Iz Ruščuka je 24. junija g. Hitrovo telegrafoval: „Potovanje po Bolgariji nadaljujeva s knezom skupaj; včeraj sva se pripeljala v Ruščuk, kjer naji je narod sprejel z nepopisljivo navdušenostjo; spregel je konje iz knezove kočije ter naji vozil po mestu, okinčanem z zastavami; navdušenega odlikovanja in živio klicev ni konca ni kraja...“ Dalje gosp. Hitrovo pripoveduje v telegramu, koliko in kake deputacije je knez sprejel, in da vse te deputacije so se tudi njemu predstavljale. V drugem telegramu od 26. junija tudi iz Ruščuka gosp. Hitrovo popisuje svečanosti in navdušenje naroda ter obavlja: „Sporočila nekaterih dopisnikov o pritiskanju knezovih komisarjev na narod, o strašnem vojnem položaji, o vojnih sodnijah itd. so lažnjiva in ne zaslužijo nikake vere. Kdor želi brezstrastno in vestno soditi, mora reči, da narod iskreno skazuje knezu svoje sočutje.“ 25. junija smo čitali v „Praviteljstvennom Vestniku“ sledeče vladno „soobščenje“: „V borbi strank, ki se je vnela v Bolgariji, skušajo slišati iz ust ruske vlade kake besede odobravanja, s kojo bi si radi pridobii, národovo sočutje. S takim namenom je poslala liberalna bolgarska stranka našemu ministru notranjih zadev, general adjutantu grofu Ignatjevu, h kateremu obračati so se Bolgari uže davno pri drugačnem položaji navadili, telegram s prošnjo, da bi on pred Njega Veličanstvom Gosudarom Imperatorom izprosil jim milostljive zaslombe. General-adjutant grof Ignatjev jim je odgovoril s telegramom, ki ga priobščujemo, da razjasnimo raznotero besedovanje v časopisih o razmerah ruske vlade k notranjim zadevam bolgarske kneževine: „Sofija, Cankovu. Obrniti se morate do ruskega diplomata v Bolgariji, Hitrova, ali pa do kancelarja kneza Gorčakova. Rusija, ki je s svojo krvjo zbudila Bolgarijo k življenju, ne želi mešati se v njene notranje zadeve; ona Bolgariji želi blagostanja, edinodušja, procvetavanja in — mirú“. Grof Ignatjev je menil,

da ga bode gosp. Cankov razumel. Kaj še! — Gosp. Cankov je telegram nekoliko po svojem okusu zasukal, kakor se liberalcu spodobi, ter je tekel to svojo pokvaro tiskati v raznih liberalnih časopisih, med drugimi tudi v „Golosu“, kar je izbudilo homerovski smeh vseh čitajočih Ruacv.

Iz vsega rečenega prihajamo tedaj k sledečemu sklepu: „Pred tremi leti je pomagal sedanji bolgarski knez Rusije — Bolgarijo osvoboditi od kruhalačnih bašibozukov; zdaj Rusija pomaga bolgarskemu knezu — Bolgarijo osvoboditi od častilačnih agitatorjev.

Iz Semiča na Dolenjskem. — Pri volitvi novega staršinstva za našo občino 29. junija je bil za župana izvoljen g. Edvard Kuralt, grajščak na Turnu, za svetovalce pa so bili izbrani Jakob Konda iz Osojnika, Janez Šušteršič iz Semiča in Janez Brunskole iz Rožnega dola.

Iz Ljubljane. — Naš članek v 27. listu, da po veljni jezik v avstrijski armadi, katera vojake mnogih različnih narodov šteje, more in mora le enojni, to je, nemški biti, bil je tudi „Laib. Wochenblatt-u“ tako po godu, da je v svojem 48. listu celo stran mu „na hvalo“ spisal, se ve da le s tem namenom, da je celo kopo rekriminacij zoper „Novice“ in druge narodne časnike na dan spravil pod naslovom „Politische Tartüferie“ (Politiška hinavščina).

Naši bralci vedó, da v spominu na znani latinski izrek: „Quotiescunque cum“.... itd., le malokrat, prav malokrat se spuščamo v kak dvoboj s tem listom, kateremu glavno načelo je, skruniti naše pravične narodne zahteve, z blatom ometavati naše narodnjake, grizti visokospoštovanega našega deželnega predsednika, pri vsaki priliki namesti stvari le osebe obirati, pa v soglasji z „N. fr. Presse“ in družimi enacimi časniki napadati sedanje ministerstvo in propagando delati za „Deutschthum“. — Al danes ne moremo si kaj, da ne bi besede spregovorili o „Wochenblattu“ s preveč znanim očetom „Pol. Tartüferij“, ki zvonec nosi v tem listu.

Stvar je, na kratko rečeno, ta-le:

„Novice“ so v svojem 27. listu za potrebno spoznale, besedo povzdigniti za nemški jezik v vojaški komandi za to, ker ni več skrivnost ostala, da rovarije zagrizenih nasprotnikov slovanske ravnopravnosti so po vsi Avstriji segle celo tako daleč, da so na viših mestih sumičili Čebe, Slovence in druge avstrijske Slovane, da delajo na to, da se odstrani nemški jezik iz vojaške komande!

In kaj je glasoviti „Wochenblatt“ rekel na to? — „Da je narodnjakom — je rekel — ta izjava resnica ali da jim kedaj bode resnica, je težko verjeti, kajti **cela preteklost** „Novic“ in vsega narodnega časništva in pa one stranke, ki za njim stoji, je preživ protest zoper izjavo „Novic“. Kdor je poln zagrizenega sovraštva do nemštva (Deutschthum) v deželi naši, nemščino zasramuje in jo uže leta in leta preganja iz šol in uradov, kako bi tak čez noč postal častitelj nemškemu državnemu in armadnemu jeziku? Kdo more to verjeti?!“ — Tako beseduje „Wochenblattov“ pisatelj.

No, tû imamo starega renegata, da ga primemo za rogove njegove. Zdaj ga v obličji cele dežele pozivljamo na odgovor: naj nam le en sam stavek v vseh listih pokaže, v katerem so „Novice“ drugačnih misli bile kot teh, ki so jih o armadnem poveljnem jeziku objavile v 27. listu. Dokazov hočemo, dokazov, ne pa perfidnih zvijač ali izmišljenih fraz! Dokler nam dokazov ne prinesete, je vse „Wochenbl.“ besedovanje nesramna laž!

Da smo se Slovenci in „Novice“ ž njimi zmerom borili za ravnopravnost jezika slovenskega v šolah in uradih, to je naša ustavna pravica in

naša domorodna dolžnost, al dalje segali, namreč da bi nemški jezik popolno pognali iz šol in uradov, nismo nikdar nikoli. Na drugi strani našega današnjega lista kaže članek „Slovenci in Nemci“, kako so mislile „Novice“ leta 1861. in vsi stenografični zapiski deželnega zbora Kranjskega kažejo, kaj so zahtevali narodnjaki od prvega začetka ustavne dobe do danes. Med temi opozorujemo pisarja „Wochenblattovega“ še posebej na zborovanje leta 1866., ko je bila v Kranjskem deželnem zboru živahna borba za učni jezik v ljudskih in srednjih šolah, in so se dr. Jan. Bleiweis, dekan Toman in bivši ces. namestnik baron Schloisnig borili za ravnopravnost slovenskega jezika zoper grofa Antona Auersperga, Deschmana in Kromerja. Da našim bralcem kažemo interesanten prizor iz te seje, ponatisnemo en odlomek iz te glasovite seje, da vidijo, kako so takrat mislili narodni zastopniki in kako se je dr. Jan. Bleiweis, kot poročevalec v zboru, osobito boril z Deschmanom. Govoril je dr. Bleiweis tako-le:

„Auf das Feld, welches Abg. Herr Deschmann mit der Sprache eines „Jupiter tonans“ betreten hat, werde ich nicht folgen. Ich werde ihm nur mit seinen eigenen Worten antworten. So wie er heute gegen die gerechten Bestrebungen, die wir kundgegeben haben, angekämpft hat, so hat er in einer andern Zeit, welche ich ihm ins Gedächtniss zurückrufen will, für die gerechte Sache der Slovenen gefochten. (Abg. Deschmann: Zur Sache!) Ich glaube, ich bin bei der Sache. Herr Deschmann hat bekanntlich mit Professor Rechfeld im Jahre 1849 einen hitzigen Schriftkampf gekämpft. Am Schlusse dieses Aufsatzes, nachdem Herr Deschmann die Lanze dafür gebrochen, dass der Ausdruck „slovenisch“ vollkommen berechtigt ist, kommt er weiter auf die slovenische Literatur zu sprechen und sagt unter Anderm: „Welche Begeisterung hat nicht vor Jahren das an Erhabenheit der Gedanken und Majestät der Sprache bis jetzt unübertroffene Gedicht Koseski's: „Huldigung der Slovenia an ihren Kaiser Ferdinand“ unter allen Slovenen erregt! Zwar ertönt auch ihnen, wie überhaupt selbst bei den gerechtesten und billigsten Bestrebungen der Slaven, aus den Pfützen der Journalistik der Unkenruf: „Slavischer Separatismus, slavische Kulturfeindlichkeit, asiatische Barbarei“ entgegen. (Dr. Costa: Hört! hört! hört!) Doch diese unsauberen Helden werden ja von selbst verstummen, ohne dass man sich die Mühe nehmen sollte, sie näher zu würdigen. Wenn jedoch in den der vaterländischen Geschichte gewidmeten Blättern die Parteileidenschaft das Parade Pferd eitler Gelehrsamkeit besteigt, wenn statt einer, die Würde historischer Forschungen angemessenen Sprache eine an gemeinen und verdächtigenden Ausfällen überreiche Geschwätzigkeit den Mangel an Logik und Gründlichkeit ersetzen soll, wenn sogar der ehrwürdige, glorreiche Name unserer Väter leichtsinnig in Frage gestellt wird — dann ist es die Pflicht eines jeden, in dessen Brust auch nur ein Funke slavischen Ehrgefühls glüht, solche Aufsätze in ihrer Blösse darzustellen, selbst auf die Gefahr hin, als Zelot und Wühler verdächtigt zu werden.“ (Dr. Toman und dr. Costa: Hört! Ironisches Dobro! Abg. Mulley: Resnica!)“ — In eine weitere Kritik lasse ich mich nicht ein, — man sieht aus Diesem klar genug, dass Herr Deschmann eben nicht „semper idem“ ist! Meine Herren, es ist eine bekannte Sache, dass nur dort, wo man des Volkes Sprache unterdrücken oder gar ausrotten will, man dem Volke eine fremde Unterrichtssprache aufzwingt! — Jakob Grimm, der deutschen Sprachgelehrten Erster,

sagt: „Die Sprache des Volkes ist sein Geist, — Bestrebungen gegen die Entwicklung des Geistes eines Volkes (Dr. Costa: Sehr gut!); sie sind ein Angriff gegen das Heiligthum des Volkes“. Meine Herren! das sind bedeutungsvolle Worte eines echten deutschen Mannes, den Sie gewiss Alle hochschätzen! (Dr. Toman: Dobro!) Mein Schlusswort, meine Herren, ist nun dieses: Ich betrachte die Ablehnung des beantragten Gesetzentwurfes als ein Attentat (Abg. Deschmann: Ich protestire!) gegen das Recht und Bedürfniss unseres Volkes (Abg. Deschmann: Ich protestire!) (Dr. Toman: Dobro!) Das Recht muss unserm Volke gewahrt werden! Ich betrachte es als ein Attentat gegen das kaiserliche Diplom vom 20. Oktober 1860 und habe es wirklich lieber, dass dieser Landtag darüber nicht entscheide, sondern dass die ganze Sache in die Hände der Regierung komme, von welcher wir hoffen, dass unsere gerechte Sache siegen werde!“

Kar so národní zagovorniki ravnopravnosti Slovencev takrat zagovarjali, zagovarjali so uže poprej in pozneje do danes, ne zahtevaje družega kot pravico slovenskemu jeziku, pa tudi veljavo nemškega jezika, kjer mu ta veljava gré iz viših državnih obzirov in v prid Slovencev samih. Al tisti „Deutschthum“, ki ga „Wochenblattov“ pisar zmerom in zmerom povdarja v svojem članku, odločno perhoresciramo mi Slovenci in tudi vsak lojalni Avstrijan. Ali se „Wochenblattov“ pisar ne spominja Kaisersfeldovih „Bleichshen“ ali pa onega nemškutarskega izreka: „Oesterreich dürfe entweder deutseh oder gar nicht sein!“ In res smemo misliti, da je večletna politična razburjenost njegov spomin uže tako oslabila, kakor mu je znanje slovenskega jezika vzela, da besede „Slov. Naroda“, ki je omenjeni Novični članek o armadnem jeziku tudi vzel v svoj list, popolno napačno v nemščino predstavlja. „Slov. Narod“ je pisal: „Ker torej ta članek „Novic“ nekako ilustrira zdanjo situacijo, zato se nam primerno zdi, da ga podajamo tudi svojim čitateljem.“ Pisatelj „Wochenblattov“, nekdanj sloveči pesnik slovenski, pa je besedo „nekako“ preložil v „keinesfalls“, in pisal: „dass „Narod“ den Artikel der „Novice“, welcher keinesfalls die gegenwärtige Situation illustriert.“ O Karel, Karel!

— Nadvojvoda Karol Ludovik, brat našega presvitlega cesarja, je počastil v nedeljo zvečer Ljubljano s svojim prihodom. Ker se je vesela novica o njegovem prihodu naglo razširila ne le po Ljubljani, marveč tudi po krajih ob gorenjski (Rudolfovi) železnici, so ljudje uže tam hiteli na postaje; tako na pr. v Medvodah in na Vižmarjih; na vižmarski postaji so zažgali velik kres, Šentviščanov in Vižmarcev se je zbralo na stotine, ki so o prihodu vlaka zagromeli „živio“, da se je daleč po okolici razlegalo; svitli popotnik, ki je prihajal s Celovca, se je pokazal pri oknu voza in prijazno odzdravljaj. — V Ljubljani je razen brezštevilnega ljudstva na kolodvoru pričakoval nadvojvodo tudi „Sokol“, ki je naredil tudi špalir. Ko se vstavi vlak, zagromí z vseh krajev „živio“, na kar svitli nadvojvoda prav prijazno odzdravi ter se v družbi g. deželnega predsednika in generala Stubenraucha, ki sta ga bila prišla na kolodvor pričakovat, pelje k Maliču, kjer so bile sobe za-nj pripravljene. — Svitli nadvojvoda je bil prišel, kakor so „Novice“ uže povedale, v Ljubljano pozvedit, kako je tukaj z društvom „rudečega križa“, ki za vojskine potrebščine izdeluje obezila itd.; zato je drugi dan sprejel gospé in gospode iz odbora tega društva in se z njimi o društvenih razmerah prav prijazno pogovarjal; razen teh je bilo sprejetih tudi več družih oseb. V ponedeljek se je svitli gost z nagličem zopet odpeljal proti Dunaju. Nadejamo se, da je vzel seboj

prijazen spomin na Ljubljano in njeno okolico. Kakor današnja uradna „Laib. Zeitg.“ poroča, je svitli nadvojvoda izrekel toplo priznanje o delavnosti tukajšnjega društva „rudečega križa“.

— Presvitli cesar je iz lastne blagajniae podaril Ljubljanskim gospém nunam 300 gold. za razširjenje šolskega poslopja.

— (Iz seje kmetijske družbe 14. dne t. m.), v kateri sta bila zaradi razdelitve državnih subvencij pričujoča tudi gosp. zastopnika c. kr. deželne vlade in deželnega odbora je „Novicam“ došlo sledeče poročilo.

Sl. ministerstvo kmetijstva je po dopisu od 15. junija družbi kmetijski za letošnje leto podelilo sledečo državno podporo: 1) za nakup semena ruskega lanú 300 gold., 2) za pospeh sadjereje 200 gold., 3) za nakup plemenskih bikov 2000 gold., 4) za nakup Ukviških plemenskih ovnov 200 gold., in 5) v pripomoč novi sirarski zadrugi Jereka in Podjela v Bohinji vsaki 300 gold. — V pospeh čebelarstva je ministerstvo obljubilo 200 gold., če se mu razloži način porabe te subvencije; isto tako je obljubilo podpore za napravo deželne kmetijske razstave v Ljubljani. O sklepih subvencijskega odbora o tem, kako naj se porabi gori navedena državna podpora, poročamo prihodnjč.

— (Podporno obrtnijsko društvo — Aushilfskassaverrein) je v nedeljo obhajalo svojo 25letnico, dopoldne v nunski cerkvi s slovesno mašo, popoldne z banketom v Tavčarjevi gostilni, h kateremu je bilo vabljenih nad 100 gostov. Tu je bila lepa prilika videti, kako so si Slovenci in pošteni Nemci prijazni med seboj, in da bi nekaterih zagrizenih nemčurjev ne bilo, živeli bi vsi zmerom edini in složni. Res, prava meščanska slovesnost bila je ta 25letnica! Da med banketom ni manjkalo zdravic, razume se samo po sebi, kajti jako dobre volje bili so vsi pričujoči, med katerimi je bil tudi župan g. Lašan. Prva napitnica je veljala Nj. veličanstvu presvitlemu cesarju v zahvalo krepke podpore njegove obrtnijskemu stanu, katero je s primernim govorom spremil predsednik kupčijske in obrtnijske zbornice gosp. Kušar, in ki je bila z burnimi slava-klici ozdravljena. Drugo je napil načelnik podpornega društva gosp. Horak visokospoštovanemu gosp. deželnemu predsedniku Winklerju, tudi sprejeto z navdušenimi živio-klici; — tretja zdravica je veljala gosp. Horaku, 25letnemu načelniku podpornega društva, ki jo je napil društva odbornik gosp. Pakič, isto tako živahno sprejeta. Tako je naprej sledila napitnica za napitnico. Gosp. Klun je v svoji napitnici povdarjal lepo slog o in vzajemnost, ki se kaže danes, ko se Slovenci in Nemci vdeležujejo meščanske svečanosti in ki sijajno izpričuje, da ni nobenega razpora med poštenimi Nemci in Slovenci. Ne zabiti ne smemo, da so se tu zbrani gostje spominjali tudi sedanjega ministerstva in da je zdravica, ki jo je gosp. Kušar napil grofu Taaffeu, bila z burnimi živio-klici sprejeta in po nasvetu gosp. Potočnika takoj telegrafično naznanjena gospodu grofu Taaffeu. Da ostane hvaležen spomin gosp. Horaku, 25letnemu načelniku podpornega društva, mu je pri tej svečanosti po gosp. Freiburgerju, starosti ovega društva, bila poklonjena dragocena srebrna čaša. Naj tudi vprihodnje krepko napreduje vrlo to društvo, ki kaže, kako „iz malega more zrasti veliko.“

— („Beseda“ ljubljanske čitalnice) v proslavljenje sv. Cirila in Metoda vršila se je v soboto 16. dne t. m. v občno zadovoljnost vseh pričujočih. Besedo počastili so tudi gosp. deželni predsednik in gospá soproga, narodnega občinstva bilo je dosti zbranega. Pevski zbor je pod spretnim in energičnim vodstvom gosp. Stegnarja, ki je bil tudi zavoljo bolezní pevovodje gosp. Valente pri cerkveni slovesnosti pevovodja, precizno in polno-

glasno izvršil svoj program. Drugič pela sta se pri tej besedi Nedvedova „Slavnostna himna“ in pa zbor „Hrcegovska“ od mnogobrojnega zbora krepko in pohvalno. Prvikrat pela se je Stegnarjeva pesem „Oblakom“ za bariton-solo in zbor. Gosp. Pucihar je s svojim lepo donečim glasom in z občutkom pel kratko, a fino kompozicijo. Najlepši del pevskega programa bila je dr. Benj. Ipavčeva najnovejša kompozicija „Prošnja“ za tenor-solo in zbor, posvečena gosp. Medenu, in od njega tako izborna in očarljivo peta, da je bil sprejet po pesmi z burnimi živio-klici in jo je moral trikrat ponavljati. Dr. Benj. Ipavc je pa tudi v „Prošnji“ podaril zopet slovenskim pevcem prelepo pesem, katera bode, kjerkoli peta, se hitro prikupila občinstvu in kmalu donela v vseh slovenskih pevskih društvih. Gospoda Medena spremljeval je jako spretno dvojni kvartet. Ker sta bila gosp. Meden in Pucihar izvrstno disponirana, mogla sta po občni želji občinstva še peti dr. B. Ipavčevo „Domovino“. Vojaške godbe izbrani program zadovoljil je navzoče občinstvo, — ravno tako tudi dobra kuhinja in pijača čitalniškega restavraterja.

— Tudi veselica Šišenske čitalnice se je v nedeljo popoldne prav lepo izvršila.

— (*Trgovinska in obrtna zbornica*) je po novih volitvah prvokrat imela sejo. Novi predsednik g. Kušar je s toplim govorom pozdravil odbornike in ces. komisarja grofa Chorinskega ter jih prosil prijaznega skupnega delovanja; spominjal se je tudi zaslužnega delovanja prejšnjega predsednika g. A. Dreota. Ustanovila sta se dva stalna odseka za posvetovanje o predlogih, ki se obravnavajo v zbornici. Ostali sklepi so se sukali večinoma okolo poduka gledé obrtnih strok na Kranjskem. Zbornica bode trgovinskemu ministerstvu oziroma deželni vladi priporočala, da bi se obrtne učilnice osnovala v Kropi in Kamni gorici, v Trziči, Kranji in Kamniškem okraji.

— (*Šolsko leto*) bilo je 15. dne t. m. s slovesno sv. mašo sklenjeno in so učenci dobili svoja spričala ter se razšli na počitnice. Samo mestne ljudske šole imajo še šole ter sklenejo še le prihodnjo soboto.

— Letno poročilo gimnazije ljubljanske ima na čelu spis „Anastasius Grüns Schutt“, ki ga je sestavil prof. Zeehe. Učencev je bilo s pričetkom šolskega leta 625 javnih in 3 privatisti. Na koncu leta jih je ostalo 591 in 4 privatisti. Po veri so vsi rimski katoličani, po jeziku pa je bilo Slovencev 453, Nemcev 132, 1 Hrvat, 4 Čehi, 4 Italijani in 1 Anglež. Napredek je bil jako ugoden; prav dobro jih je šolo dovršilo 74, dobro 379, skušnjo jih bo iz enega nauka ponavljalo 52, dvojko jih je dobilo 56, trojko 28, neizprašana sta ostala 2.

— Gimnazijski prof. Adamek, Vesteneckova priča pri zadnji njegovi tožbi, je prestavljen za profesorja na državno gimnazijo v Gradec. Srečno pot!

— „Cerkveni Glasbenik“ naznanja, da bode cecilijansko društvo tudi letos napravilo nadaljevalni kurz v pospeh cerkveni glasbi, ki bode trajal od 12. do 17. septembra. Poučevali bodo učitelji orglarske šole, in sicer: harmonijo, preludovanje in modulacijo, praktično orgljanje in petje, zlasti koral, navod k poučevanju v petji, sostavo orgelj, liturgiko in nekoliko zgodovine glasbene. Odbor bode tudi po svoji moči poskrbel gosp. udeležencem cenó stanovanje in kako razvedrilo. Pevski učitelji in orgljavci naj se zaradi tega oglasé pismeno pri gosp. dr. A. Jarcu, predsedniku cecilijanskega društva do konca t. m., da bode odbor vedel, po številu oglašanih svoje priprave uravnati. —

— Gosp. prof. Glaser bode — kakor „Edinost“ poroča — v prihodnjem šolskem letu na lastne stroške poslušal na dunajski univerzi predavanje o indijskih jezikih. Meseca septembra pa pojde — tudi na lastne stroške — na filologični shod v Berlin. Mi želimo vrlenu možu in iskrenemu, marljivemu rodoljubu najboljše vspehe.

— Prečastiti gosp. Jan. Svetina, prefekt v tukajšnjem Alojzijevišči, je 16. dne t. m. v Gradci postal doktor filozofije.

— Dr. pl. Schöppel, dvorni svetnik pri tukajšnji deželni vladi, je šel v pokoj.

— (*Svetinj v spomin slovanskim romarjem*) je papež ukazal 1500 skovati iz bron in srebra. Kardinal Ledohovsky jih ima razdeliti med romarje.

— (*C. kr. telegrafni urad ljubljanski*) je 15. dne t. m. vredništvu „Novic“ naznanil, da se je telegrafno obcenje po mednarodni telegrafni potezi Kotor-Učinj-Skader z evropejsko Turčijo, potom Črnogore, zopet odprlo, da pa upraviteljstvo nikake odgovornosti za zakasnenja poslanic po tem potu ne prevzema.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Dunajski liberalci so zlegli zaprtek, da ministerstvo letos ne skliče deželnih zborov in sicer zato ne, ker se boji, da bi vladi preveč ne kljubovali. Prazen strah! Deželni zbori bodo sklicani septembra meseca.

Koroško. — Novi celovski škof Peter Funder je izdal pastirski list v nemškem in slovenskem jeziku, in to tak pastirski list, da se ga bodo gotovo tudi slovenski Korošci razveselili. On namreč popolnem priznava pravico Slovencev do ravnopravnosti, ko piše v svojem listu: „Vsem svojim vernikom, duhovnim in neduhovnim, Nemcem in Slovincem, kličem z oltarja: Mir bodi z vami! Da se ta mir ohrani, opominjam vas nujno na stari izrek: suum cuique (vsakemu svoje)! Vsak narod ima pravico, da se razvija po svoji naravi, da izobrazi svoj jezik in da ponudi mladini priliko, priučiti si tudi drugih jezikov v svojo korist, ne da bi zanemarjal svoj materni jezik, katerega se v najsrčnejih zadevah najraje poslužuje. Duh božji se razodeva v vseh jezikih, to pravico zahtevamo vsi za se, in kar za-se zahtevamo, ne moremo drugim odrekati.“ — S tem popravimo svoje zadnje napačno poročilo, da je škof Koroški le nemški pastirski list razglasil.

Štajarsko. — Kakor na Koroškem, tako so tudi, kakor „Slov. Gosp.“ poroča, na Štajarskem na več krajih 7. in 8. dne t. m. imeli hudo uro, ki je polju veliko škodo prizadela. Isti list poroča, da so se ptujске rabuke po „Deutsch-Verein“ udeležili tudi mari-borski gimnazijski profesorji Zelger, Heigl in realke profesor Langer ter so „rasend Beifall geklatscht“, to je, besno so ploskali ščufarskim govornikom. O profesorjih spodnje-štajarskih bo sploh treba enkrat pritožiti se na merodajnem mestu; kajti slovenski ne znajo, ob enem pa enakopravnosti Slovencev zagrizeno nasprotujejo. — Norljav nemčur kaže se nek Kautschitsch v Sevnici. V „Steir. Landbote“ daje naznaniti, da ima Kanadaškega ovsa na prodaj. Če mu napišeš slovensko listnico, ti jo pošlje nazaj s pristavkom „Slovenische Adressen werden nicht angenommen“. Ali tudi nemško pisanim naročilom ne ustreza, če jih Slovenec pošlje ali če mu ime zapiše „Kavčić“. Ljudje vsled tega mislijo, da ovsa niti nima in se s ponodbami le norčuje. Reč naznanimo kmetijski družbi štajarski, da ne tiska v „Landbote“ neizvršljivih ponudeb.